

Nr 39 1998

Kvinnlig urininkontinens. Utredning och behandling

Förord

Föregående ARG-rapport nr 8 med titeln "Urininkontinens hos kvinnan - utredning och behandling", kom 1985. Under de år, som förflutit sedan dess, har mycket hänt. Allmänheten har blivit medveten om att hjälp finns att få och intresset för problemet med urininkontinens har varit föremål för stort intresse i massmedia. Den medicinska professionen har blivit "duktigare" på att utreda och behandla problemet, och detta har lett till en tilltagande patienttillströmning. En växande andel av de kvinnor som söker gynekolog har någon form av urogynekologiska problem - i allmänhet urininkontinens. Även allmänläkare och urologer har noterat en ökande benägenhet hos kvinnor att söka för dessa symtom. Uroterapeuter - en ny yrkeskategori med universitetsutbildning - har tillkommit, och denna grupp gör stora insatser inom området.

Internationellt har urogynekologi fått ökad status. Årligen anordnas kongresser som behandlar ämnet (t ex International Continence Society - ICS - och International Urogynecological Society

- IUGA). I "Yearbook of Obstetrics and Gynecology" har urogynekologi fått ett eget avsnitt.

I den nu föreliggande rapporten har det tillkommit några avsnitt, som inte behandlades i de föregående: "Anatomi" och "Psykosomatiska och psykosociala aspekter". De övriga avsnitten är reviderade och aktualiserade, detta gäller inte minst avsnittet "Patofysiologi".

Rapporten är främst avsedd för gynekologer, urologer, allmänläkare och uroterapeuter. Givetvis fortsätter arbetsgruppen för urogynekologi (UR-ARG) under ledning av sin nya ordförande Kristina Crafoord med att fortlöpande revidera rapporter, och vid behov utkomma med kompletteringar. Gruppen har nu (1997) påbörjat arbetet med en rapport om ett angeläget problem: analinkontinens hos kvinnan.

Kalmar i augusti 1997

Tore H:son Holmdahl
ordförande i UR-ARG

Innehåll

Innehåll.....	3
Förord (<i>Tore H:son Holmdahl</i>)	5
Epidemiologi och prevalens (<i>Ian Milsom, Peter Ekelund[†], Magnus Fall</i>)	7
Ekonomiska konsekvenser (<i>Ian Milsom, Peter Ekelund[†], Magnus Fall</i>)	11
Psykosomatiska och psykosociala aspekter (<i>Berit Sjögren</i>).....	15
Anatomi (<i>John-Gunnar Forsberg</i>).....	21
Patofysiologi (<i>Ulf Ulmsten</i>).....	27
Neurogena blåsrubbningar (<i>Lars Norlén</i>).....	35
Anamnes och status (<i>Kristina Crafoord</i>).....	39
Kvantitativa mätmetoder (<i>Gregor Larsson, Hans Siltberg, Arne Victor</i>)	45
Urodynamik (<i>Bertil Sjöberg, Tomas Winberg</i>).....	53
Fysioterapi (<i>Inger Hahn</i>)	71
Farmakoterapi (<i>Karl-Erik Andersson</i>).....	79
Hormonbehandling (<i>Ian Milsom</i>).....	93
Blåsträning (<i>Hans Bergström</i>).....	99
Elektrostimulering (<i>Kristian Ablström, Bjarne Eriksen, Magnus Fall</i>).....	105
Kirurgisk behandling (<i>Lars Henriksson, Serafim Iosif</i>)	111
Tekniska hjälpmedel (<i>Kristian Ablström</i>)	131
Inkontinensskydd för kvinnor (<i>Gun Tobiasson</i>)	135
Behandlingsuppföljning (<i>Maud Ankaradal</i>)	137
Inkontinensmottagning (<i>Margareta Hammarström, Barbro Larsson, Margaretha Åkeson</i>)	143
Grundläggande vårdprogram vid kvinnlig urininkontinens (<i>Hans Bergström</i>).....	147
ICS-definitioner, nomenklatur	151